

Η επιστήμη ως γνώση στους Στωικούς

Τον όρο επιστήμη, που έχει τη ρίζα του στο ρήμα επίσταμαι=γνωρίζω καλά, τον συναντάμε ήδη στον Όμηρο (λ.χ. Οδ. ν 207), δηλώνει τη γνώση που είναι αντίθετη της δόξας, δηλαδή της γνώμης. Ο όρος εμφανίζεται στον Ηρόδοτο, τον Πλάτωνα (λ.χ. Πολ. 477 b 7) και τον Αριστοτέλη (Η.Ν. 1139b18), αλλά και σε πλείστα άλλα κείμενα από την αρχαία γραμματεία, τα οποία πρόκειται να συζητήσουμε. Η επιστήμη, όπως θα δούμε, συνδέεται με την εμπειρία και την τέχνη, δηλαδή με την εξέταση και αντίληψη ενός αντικείμενου του έξω κόσμου, το οποίο χρήζει παρατήρησης και κατανόησης.

Με τους Στωικούς η έννοια της επιστήμης ανάγεται στην ανώτατη βαθμίδα της γνώσης και συνυφαίνεται με την αλάνθαστη γνώση του σοφού, έχοντας περάσει σταδιακά από τις τέσσερις βαθμίδες της απληρηπτικής ικανότητας του ανθρώπου. Η διαδρομή όμως εδώ είναι αντίστροφη από τις προηγούμενες περιπτώσεις που θα εξετάσουμε. Εδώ είναι η εμπειρία που μετασχημάτιζεται σε επιστήμη, μέσα από τη νοητική διεργασία και η ενασχόληση του νου με αυτή, δεν έχει ως αντικείμενο τα εκάστοτε δεδομένα από τον προς παρατήρηση εξωτερικό κόσμο, αλλά πρόκειται για μια διαδικασία εσωτερικής νοησιακής επεξεργασίας, που ανάγει τη γνώση στην καθαυτό επιστήμη, την επιστήμη που κατέχει μόνο ο σοφός.

Λέξις κλειδιά: Σοφός, Φαύλος, Ηγμονικό, Λόγος, Επιστήμη, Γνώση